

DẤU ẤN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ NGHỆ AN GIAI ĐOẠN 2016-2020

■ Đoàn Anh Đào

Năm 2016, Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Nghệ An đã ban hành Nghị quyết số 06 về “Phát triển KH&CN giai đoạn 2016-2020, định hướng đến năm 2025”. Trong 5 năm triển khai Nghị quyết 06, trong bối cảnh chịu nhiều tác động bất lợi của thời tiết, khí hậu, dịch bệnh trên người và cây trồng, vật nuôi, đặc biệt là dịch Covid-19, nhưng trước sự quyết tâm, nỗ lực phấn đấu của các cấp ủy đảng, chính quyền, địa phương, cùng với sự đồng hành của các nhà khoa học, doanh nghiệp và người dân, ngành KH&CN Nghệ An đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng, ghi dấu ấn rõ nét trong phát triển kinh tế - xã hội tỉnh.

Ưu tiên phát triển nông nghiệp công nghệ cao, xây dựng thương hiệu cho sản phẩm đặc sản, đặc hữu của tỉnh

Trong 5 năm 2016-2020, nguồn lực KH&CN của tỉnh được ưu tiên đầu tư vào lĩnh vực nông nghiệp công nghệ cao, xây dựng thương hiệu hàng hóa, sản

Thương mại hóa sản phẩm trám đen Thanh Chương

phẩm đặc sản, đặc hữu của tỉnh. Nhiều kỹ thuật mới được nghiên cứu ứng dụng; các giống mới năng suất cao, chất lượng tốt được đưa vào sản xuất; hiệu quả nuôi trồng, khai thác và chế biến thủy sản được nâng cao; bảo tồn, khai thác và phát triển nhiều nguồn gen quý. Đặc biệt, có 159 sản phẩm truyền thống và đặc sản địa phương được tác động về KH&CN, triển khai theo chuỗi giá trị, mang lại giá trị cao hơn, điển hình như: trà hoa vàng, gạo Japonica của Quế Phong, hương trầm Quỳnh Châu, gừng Kỳ Sơn; chè Gay Anh Sơn; trám đen Thanh Chương... Có 56 sản phẩm OCOP được công nhận sản phẩm đạt hạng 3 sao và 11 sản phẩm đạt hạng 4 sao, trở thành sản phẩm chủ lực của địa phương như tương Sa Nam, ổi Nghĩa Đàn, thổ cẩm Hoa Tiến, cam Vinh, táo xoăn, dược liệu Pù Mát, mùi tàu Diễn Thái, lạc sen Diễn Châu...

Phong trào nghiên cứu ứng dụng KH&CN tại các huyện thành thị phát triển mạnh mẽ

Cam bù sen Anh Sơn

Các mô hình trên lĩnh vực nông nghiệp chủ yếu được thực hiện tại các địa phương, do cấp ủy, chính quyền địa phương triển khai dựa trên nhu cầu thực tế từ cơ sở. Nhiều địa phương đạt kết quả đáng ghi nhận như: Anh Sơn, Kỳ Sơn, Quế Phong, Con Cuông, Nghĩa Đàn, Thái Hòa, Yên Thành, Thanh Chương, thành phố Vinh...

Tiêu biểu như ở huyện Anh Sơn, việc huyện ủy, UBND huyện quyết liệt chỉ đạo nghiên cứu, ứng dụng KH&CN đã đem lại cho địa phương một diện mạo mới. Ông Nguyễn Hữu Sáng, Bí thư Huyện ủy Anh Sơn cho biết: “Nghị quyết 06 đã cụ thể hóa chủ trương, đường lối, chính sách về phát triển KH&CN vào thực tiễn của các địa phương. Vì vậy, ngay khi Nghị quyết 06 được ban hành, cấp ủy, chính quyền huyện Anh Sơn đã triển khai quyết liệt bằng các chương trình cụ thể, khích lệ, định hướng để cho các doanh nghiệp đẩy mạnh ứng dụng KH&CN vào sản xuất kinh doanh. Đồng thời, về lĩnh vực nông nghiệp, huyện đã xây dựng nhiều mô hình ứng dụng KH&CN để đánh giá nhân rộng”.

Với những quyết tâm cao từ cấp ủy, chính quyền địa phương, trong 5 năm, huyện Anh Sơn đã triển khai 95 mô hình ứng dụng tiến bộ KH&CN vào sản xuất và đời sống, tập trung tác động vào các sản phẩm chủ lực của huyện như chè, cam Vinh, cam bù Anh Sơn, mía, sắn, ngô,

cá lỏng trên hồ đập, chăn nuôi lợn thịt, lợn nái công nghệ cao. Nhiều doanh nghiệp đã mạnh dạn đầu tư dây chuyền công nghệ, khép kín chuỗi sản xuất để tăng giá trị cho sản phẩm nông sản, như dây chuyền sản xuất và chế biến chè xanh, chè đen của Công ty Cổ phần Mía đường Sông Lam, công suất 140 tấn chè tươi/ngày; dây chuyền sản xuất đường glucose lỏng từ tinh bột sắn của Công ty Cổ phần Á châu Hoa Sơn, với tổng vốn đầu tư trên 300 tỷ đồng, công suất 100 tấn sản phẩm/ngày.

Đổi mới công nghệ, đổi mới sáng tạo trong các doanh nghiệp

Những đổi mới tại các doanh nghiệp ở Anh Sơn cũng là một phần trong bức tranh đổi mới công nghệ, đổi mới sáng tạo trong các doanh nghiệp trên toàn tỉnh. Từ sau Nghị quyết 06, ngành KH&CN đã tích cực quan tâm hỗ trợ các doanh nghiệp nghiên cứu ứng dụng tiến bộ KH&CN, đổi mới thiết bị, công nghệ, áp dụng hệ thống quản lý chất lượng, đăng ký bảo hộ quyền sở hữu công nghiệp, từ đó thúc đẩy xã hội hóa hoạt động nghiên cứu, ứng dụng và đổi mới sáng tạo trong doanh nghiệp. Trong giai đoạn từ năm 2015-2020, toàn tỉnh có 416 đối tượng được hỗ trợ đầu tư đổi mới công nghệ với tổng số tiền hơn 10 tỷ đồng. Trình độ công nghệ của các doanh nghiệp sản xuất các sản phẩm chủ yếu của tỉnh đạt mức khá so với cả nước, tốc độ đổi mới công nghệ thiết bị của doanh nghiệp đạt 18%; giá trị sản phẩm công nghệ cao và ứng

Công ty CP Thực phẩm Sữa TH đạt Giải thưởng Chất lượng châu Á Thái Bình Dương (2019-2020)

dụng công nghệ cao đạt 20%, đạt yêu cầu Nghị quyết đề ra. Giai đoạn năm 2015-2020, có 14 doanh nghiệp đạt Giải thưởng chất lượng Quốc Gia với 4 giải Vàng, 10 giải Bạc; đặc biệt Công ty CP Thực phẩm Sữa TH đạt Giải thưởng Chất lượng châu Á Thái Bình Dương. Hiện nay, toàn tỉnh có 13 doanh nghiệp KH&CN, trong đó có 3 doanh nghiệp nông nghiệp công nghệ cao. Đã tổ chức thẩm định công nghệ cho 78 dự án đầu tư, có 1.239 đối tượng được bảo hộ sở hữu công nghiệp, trong đó có 1.146 nhãn hiệu, 69 kiểu dáng, 11 giải pháp hữu ích và 13 sáng chế.

Ứng dụng KH&CN trên các lĩnh vực gắn bó với đời sống như y dược, khoa học xã hội và nhân văn

Trên lĩnh vực khoa học y dược, với chiến lược xây dựng Vinh thành trung tâm y tế của vùng Bắc Trung bộ, những năm qua, ngành KH&CN đã phối hợp chặt chẽ với ngành Y tế đã triển khai các đề tài ứng dụng kỹ thuật tiên tiến, nghiên cứu mô hình bệnh tật, chuyển đổi số, trồng và chế biến dược liệu... nhằm nâng cao năng lực khám chữa bệnh và chăm sóc sức khỏe nhân dân gắn với đào tạo nguồn nhân lực. Vinh đang dần trở thành Trung tâm y tế vùng Bắc Trung bộ với các bệnh viện chuyên sâu, đội ngũ y bác sỹ kỹ thuật cao. Nhiều người bệnh đã được điều trị bằng các phương pháp chữa bệnh tiên tiến như kỹ thuật điều trị bệnh ung thư phổi không mô được bằng đốt sóng cao tần dưới hướng dẫn của robot; ứng dụng công nghệ tế

bào gốc trong điều trị bệnh và thẩm mỹ; kỹ thuật phẫu thuật tán sỏi thận qua da bằng đường hầm nhỏ; kỹ thuật can thiệp lấy huyết khối bằng dụng cụ cơ học ở bệnh nhân nhồi máu não cấp do tắc mạch máu lớn, ứng dụng kỹ thuật sinh học phân tử trong chẩn đoán bất thường phôi thai, bệnh di truyền, bệnh ung thư...

Lĩnh vực khoa học xã hội và nhân văn với lực lượng trọng điểm đến từ các viện nghiên cứu, trường đại học... đã có nhiều đề tài nghiên cứu khoa học về khoa học quản lý, kinh tế, nghiên cứu về văn hóa, xã hội, các cuộc điều tra xã hội học đã cung cấp luận cứ khoa học và thực tiễn để hoạch định chủ trương, chính sách, đóng góp tích cực trong đổi mới cơ chế quản lý, chuyển dịch cơ cấu và mô hình tăng trưởng kinh tế - xã hội của tỉnh.

Khởi sắc trong xây dựng Hệ sinh thái Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo

Một trong những kết quả đáng ghi nhận trong 5 năm thực hiện Nghị quyết 06, đó là những khởi sắc trong lĩnh vực xây dựng Hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo. Trong 3 năm (2018-2020) đã tổ chức 03 cuộc thi Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo tỉnh Nghệ An, thu hút gần 223 dự án, ý tưởng tham gia, kết quả trao giải cho 30 dự án khởi nghiệp xuất sắc và 10 ý tưởng khởi nghiệp tiềm năng. Đã kết nối được với các Quỹ đầu tư Khởi nghiệp trong và ngoài nước, đặc biệt đã công bố và ra mắt Quỹ đầu tư khởi nghiệp VSV Nghệ An (Quỹ tư nhân thuần Việt

Phẫu thuật nội soi ở Bệnh viện Ung bướu Nghệ An

Một số hình ảnh về hoạt động
của Hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo Nghệ An

Kết nối với các quỹ đầu tư khởi nghiệp trong và ngoài nước

Tổ chức các cuộc thi khởi nghiệp đổi mới sáng tạo

Tập huấn đào tạo nâng cao kỹ năng
chia sẻ về khởi nghiệp đổi mới sáng tạo

đầu tiên ở Việt Nam) với số vốn ban đầu 7,2 tỷ đồng; Tổ chức tốt các phiên kết nối cung cầu công nghệ vùng Bắc Trung bộ tại Nghệ An; Tổ chức tốt các khóa đào tạo nâng cao kỹ năng, chia sẻ về khởi nghiệp đổi mới sáng tạo; đào tạo huấn luyện thuyết trình và kêu gọi vốn cho các startup. Nhiều doanh nghiệp khởi nghiệp đã sớm có thành quả, đạt giải cao tại các cuộc thi khởi nghiệp quốc gia và quốc tế, thu hút được các quỹ đầu tư, tạo động lực cho phong trào khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trên địa bàn toàn tỉnh. Có thể nói, mặc dù đi sau, nhưng Nghệ An được đánh giá là một trong những Hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo tốt nhất cả nước. Anh Nguyễn Kim Cương - Giám đốc Công ty Cổ phần Phát triển công nghệ Redsand, một công ty khởi nghiệp tại Nghệ An chia sẻ: “Hệ sinh thái khởi nghiệp hiện tại đang giúp ích được rất nhiều, đặc biệt là tạo những sân chơi cho các doanh nghiệp startup mới. Các cuộc thi như Techfest, các quỹ đầu tư, hay việc hỗ trợ đào tạo thường xuyên... đã giúp cho các bạn trẻ có thể khởi nghiệp vững vàng, đầy đủ kiến thức hơn”.

Đó những kết quả nổi bật của ngành KH&CN Nghệ An trong những năm qua. Đây là tiền đề để chúng ta hướng tới một giai đoạn mới nhiều thách thức nhưng cũng đầy cơ hội, như ông Trần Quốc Thành - Giám đốc Sở KH&CN chia sẻ: “Trong những năm tới đây, chúng ta triển khai Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ 13 của Đảng, và Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Nghệ An lần thứ 19, trong đó đang xây dựng Chiến lược phát triển khoa học - công nghệ để tích hợp vào quy hoạch phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh tầm nhìn năm 2030-2050. Trong đó, chúng tôi nhấn mạnh về việc nghiên cứu, ứng dụng gắn với đổi mới sáng tạo, tức là hãy đưa vấn đề nghiên cứu ứng dụng vào thực tiễn, trong đó doanh nghiệp và người dân là chủ thể, và gắn với khởi nghiệp đổi mới sáng tạo để đạt mục tiêu 1 triệu doanh nghiệp vào năm 2025. Một vấn đề nữa, chúng ta sẽ bắt kịp với xu thế của thế giới trong cuộc cách mạng 4.0, đó là nền kinh tế số, chuyển đổi số và xã hội số”./.